

VILNIAUS MIESTO APYLINKĖS TEISMAS

STT TEISMUOSE ATLIKTOS KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS (KRA) IŠVADOJE PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS

Eil. Nr.	STT pasiūlymai	Planuojamos įgyvendinti priemonės
		<p>Atsižvelgta – detalizuoti, nurodyti kaip? Atsižvelgta iš dalies – detalizuoti, nurodyti kaip? Pagrįsti, kodėl atsižvelgta tik iš dalies? Neatsižvelgta – pagrįsti kodėl?</p>
1.	<p>4.1.1. Atskirti bylų paskirstymo teisėjams, naudojantis Modulio galimybėmis, ir rašytinio sprendimo dėl teisėjų paskyrimo priėmimo veiksmus ir (ar) einamąją šios procedūros įgyvendinimo kontrolę atliekančius asmenis, užtikrinant 4 akių principo įgyvendinimą. Įvertinti galimybes pavesti pirminių duomenų (tam tikros apimties) suvedimo į LITEKO funkcijas ir darbo su LITEKO Moduliu funkcijas atlikti skirtingiems asmenims.</p>	<p style="text-align: center;">Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Vilniaus miesto apylinkės teisme pirminių duomenų įvedimo į LITEKO ir bylų paskirstymo (naudojantis Modulio galimybėmis) funkcijas atlieka tie patys asmenys. Atsižvelgiant į teisme gaunamą itin didelį bylų kiekį, manytina, jog atskyrus šias funkcijas galima rizika, kad bylos bus paskirstytos klaidingai dėl techninių klaidų, galimai iškiltų darbo organizavimo, žmogiškųjų išteklių trūkumo ir skirtingų asmenų veiksmų suderinamumo problema. Taigi, atsižvelgus į nurodytas priežastis, pirminių duomenų suvedimo į LITEKO funkcijas ir darbo su LITEKO Moduliu funkcijas nuspręsta pavesti atlikti tiems patiems asmenims.</p> <p>Visgi, pažymėtina, kad bylas skirstantys asmenys nedalyvauja atliekant bylų paskirstymo (naudojantis Moduliu) procedūros kontrolę (ją periodiškai vykdo teismo pirmininkas, jo pavadimu – teismo pirmininko pavaduotojai bei teismo pirmininko patarėjai). Būtent tokia kontrolė Korupcijos rizikos analizėje (14 psl.) nurodyta kaip vienas iš būdų užtikrinti „keturių akių“ principo taikymą. Pvz., Vilniaus miesto apylinkės teismo 2019 m. organizacinės veiklos priežiūros plane 2019 m. spalio-lapkričio mėnesiais yra numatytas patikrinimas (Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko įsakymu patvirtinto Gaunamų dokumentų, baudžiamųjų, civilinių ir administracinių nusižengimų bylų valdymo ir paskirstymo teisėjams Vilniaus miesto apylinkės teisme tvarkos aprašo laikymosi skirstant bylas teisėjams patikrinimas), kurį pavesta atlikti Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko patarėjai.</p>
2.	<p>4.1.2. Atliekant teismų patikrinimus ir įgyvendinant vidaus kontrolės priemones bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų</p>	<p style="text-align: center;">Planuojama atsižvelgti iš dalies.</p> <p>Vilniaus miesto apylinkės teismo 2019 metų organizacinės veiklos priežiūros plane, patvirtintame Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko 2019 m. vasario 28 d. įsakymu</p>

	<p>kolegijų sudarymo procedūrose, atsitiktinės atrankos būdu atkreipti dėmesį į šiuos aspektus:</p> <p>4.1.2.1. duomenų apie teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipus ir specializacijas pakeitimus;</p> <p>4.1.2.2. duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruotės laikotarpių ir t. t. tikrumą ir pagrįstumą;</p> <p>4.1.2.3. duomenų apie darbo krūvio išlyginimo teisėjams teisme taikomą praktiką, jos pagrįstumą ir formalizavimą, bylų skaičiaus ir (ar) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimą, jų atitiktį realiai situacijai bylos paskirstymo momentu;</p> <p>4.1.2.4. Teisėjų atmetimo priešastis, susijusias su teismo posėdžių teismuose planavimu (apeliacinė ir kasacinė instancija).</p>	<p>Nr. V-79, 2019 m. spalio-lapkričio mėnesiais yra numatytas patikrinimas (Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko įsakymu patvirtinto Gaunamų dokumentų, baudžiamųjų, civilinių ir administracinių nusižengimų bylų valdymo ir paskirstymo teisėjams Vilniaus miesto apylinkės teisme tvarkos aprašo laikymosi skirstant bylas teisėjams patikrinimas), kurį atliekant planuojama atkreipti dėmesį į Išvados 4.1.2.1 ir 4.1.2.2 punktuose numatytus aspektus. Tokius patikrinimus planuojama atlikti kiekvienais metais.</p> <p>Vis tik neplanuojama atsižvelgti į 4.1.2.3 punkte nurodytą pasiūlymą, kadangi manytina, jog šis aspektas aktualus vykdant ne vidinį, bet pvz., išorinį administravimą ir lyginamuoju aspektu atliekant patikrinimus didesniame skaičiuje teismų (šiam kontekste pažymėtina, kad kalbama apie praktikos įvertinimą ir pan., todėl kiltų nešališkumo problema, pačiai teismo administracijai vertinant taikomą darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktiką). Kita vertus, teisme taikoma darbo krūvio išlyginimo praktika analizuojama (pvz. stebimi ilgu periodu teisėjų gaunamų bylų skaičiaus skirtumai, daroma per dieną teisėjui skiriamų bylų limito analizė) ir reaguojant į faktinę situaciją, daromi atitinkami pokyčiai, pavyzdžiui, teismo pirmininko rašytiniais patvarkymais koreguojamas bylų limitas.</p> <p><i>4.1.2.4 punkte pateiktas pasiūlymas Vilniaus miesto apylinkės (kaip pirmosios instancijos) teismui neaktualus, kadangi kalbama apie apeliacinę ir kasacinę instanciją</i></p>
3.	<p>4.1.3. Užtikrinti, kad teismuose paskirti atitikties pareigūnai teiktų teismų (skyrių) pirmininkams ir bylas skirstantiems asmenims informaciją apie galimus interesų konfliktus, remdamiesi teisėjų privačių interesų deklaracijose pateiktų duomenų analize.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko 2019 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. V-184 „Dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų įgyvendinimo“, Vilniaus miesto apylinkės teismo administracijos sekretorė (kuri yra viena iš bylų skirstančių asmenų) yra įpareigota, be kita ko, tikrinti Vilniaus miesto apylinkės teismo tarnyboje dirbančių (pretenduojančių) asmenų privačių interesų deklaracijose pateiktus duomenis bei užtikrinti, kad Vilniaus miesto apylinkės teisme dirbantys asmenys, atsakingi už bylų skirstymą, gautų nuolat atnaujinamą informaciją apie teisėjų privačių interesų deklaracijose deklaruotą ar kitais būdais pateiktą informaciją, aktualią nešališkumui užtikrinti. 2019 m. birželio 14 d. vyko įvadiniai atitikties pareigūnų mokymai, į kuriuos buvo deleguota ir Vilniaus miesto apylinkės teismo administracijos sekretorė (vedė Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK narys).</p>

		<p>Visgi, tuo pačiu atkreiptinas dėmesys ir į Išvadoje išdėstytus teiginius apie tai, kad privačių interesų deklaracijose pateiktų duomenų įvertinimas prieš paskirstant bylas dėl objektyvių priežasčių Vilniaus miesto apylinkės teisme yra sunkiai įgyvendinamas praktikoje – šis teismas yra didžiausias šalies teismas, todėl įvertinti visų teisėjų privačių interesų deklaracijose deklaruotą informaciją prieš paskirstant kiekvieną bylą ne visada įmanoma dėl labai didelio gaunamų bylų skaičiaus. Tais atvejais, jei dėl didelio gaunamų bylų skaičiaus į minėtus duomenis skirstant bylas neatsižvelgiama, nešališkumas užtikrinamas per nu(si)šalinimo institutą.</p>
4.	4.1.4. Formalizuoti teisėjų darbo krūvio apskaičiavimo procedūras, dokumentuoti, įtraukti į bylų nomenklatūrą.	<p>Planuojama atsižvelgti.</p> <p>Teisėjų darbo krūvio apskaičiavimo procedūros iš esmės yra formalizuotos:</p> <p>1. Papildomas teisėjų (pvz., kartu einančių ir teismo pirmininko, jo pavaduotojų pareigas) užimtumas kitoje veikloje nustatomas teismo pirmininko patvarkymais (pvz., Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko 2018 m. gegužės 4 d. patvarkymas Nr. TPP-50, kuriuo teismo pirmininkui nustatytas 60 procentų pastovus užimtumas administracinėje veikloje; Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko 2018 m. birželio 11 d. patvarkymas Nr. TPP-65, kuriuo teismo pirmininko pavaduotojai nustatytas 60 procentų pastovus užimtumas administracinėje veikloje; Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko 2019 m. balandžio 30 d. patvarkymas Nr. TPP-53, kuriuo teismo pirmininko pavaduotojui nustatytas 40 procentų pastovus užimtumas administracinėje veikloje).</p> <p>2. Civilinių ir baudžiamųjų bylų bei ikiteisminio tyrimo veiksmų dienos limitai yra nustatyti teismo pirmininko įsakymais (atitinkamai – Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko 2019 m. sausio 22 d. įsakymas Nr. V-29; Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko 2018 m. sausio 12 d. įsakymas Nr. V-9).</p> <p>Planuojama dokumentuoti bei įtraukti į bylų nomenklatūrą žymėjimus apie teisėjams kiekvieną darbo dieną skiriamų bylų kiekius, pasiekiamus bylų limitus, kitokius žymėjimus.</p>
5.	4.1.5. Užtikrinti, kad Modulio automatizuotu būdu atrinktų teisėjų pranešėjų atmetimo pagrindai visada būtų pagrįsti rašytiniais teismo (skyrių) pirmininko įsakymais (potvarkiais), kuriuose būtų nurodomi konkretūs duomenys apie jo atmetimo priežastis.	<p>Atsižvelgta.</p> <p><i>Dėl bylų dienos limitu.</i> Atliekant korupcijos rizikos analizę teismuose, buvo taikoma tokia praktika: tuo atveju, jei konkrečią dieną tam tikram teisėjui buvo paskirtas atitinkamu teismo pirmininko įsakymu nustatytas bylų limitas, buvo naudojama Modulio funkcija „Išlyginamieji krūviai“, t. y. teisėjas buvo pašalinamas iš Modulio generuojamos automatizuotos teisėjų atrankos. Visgi, atsižvelgiant į pateiktas rekomendacijas, Vilniaus miesto apylinkės teismo 2019 m. spalio 23 d. įsakymu bylas skirstantys asmenys buvo įpareigoti minėtu atveju naudotis Modulio funkcija „Negali nagrinėti“ ir kiekvieno teisėjo</p>

		<p>atmetimo (neskyrimo) atveju nurodyti aiškiai bei konkrečiai teisėjo atmetimo (neskyrimo) priežastį.</p> <p><i>Dėl kitų teisėjų atmetimo pagrindų.</i> Vilniaus miesto apylinkės teisme gaunamos bylos skirstomos vadovaujantis Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko 2019 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. V-125 patvirtintu Gaunamų dokumentų, baudžiamųjų, civilinių ir administracinių nusižengimų bylų valdymo ir paskirstymo teisėjams Vilniaus miesto apylinkės teisme tvarkos aprašu bei Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių aprašu, patvirtintu Teisėjų tarybos 2015 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. 13P-123-(7.1.2). Nenustatyta atvejų, jog Modulio automatizuotu būdu atrinktų teisėjų atmetimo pagrindai prieštarautų minėtų teisės aktų nuostatoms.</p>
6.	<p>4.1.6. Skirstant apeliacinės instancijos bylas, skirstymo protokole formuluojamoje priežastyje nurodyti ne tik atitinkamą Bylų paskirstymo taisyklių punktą, bet ir konkrečias bylas, kurios jau buvo paskirtos teisėjui per tam tikrą laikotarpį ir dėl to jam per tą bylų skirstymą nebegali būti skiriama daugiau bylų.</p>	<p><i>Pateiktas pasiūlymas Vilniaus miesto apylinkės (kaip pirmosios instancijos) teismui neaktualus, kadangi kalbama apie apeliacinę instanciją.</i></p>
7.	<p>4.1.7. Kas mėnesį skelbti teismo intraneto svetainėje duomenis apie nagrinėjamų bylų, paskirtų teisėjams per tam tikrą laikotarpį, sudėtingumą ir skaičių. Tokiu būdu būtų sudaryta galimybė teisėjams matyti paskirtų bylų skaičių ir turimą darbo krūvį, palyginti jį su kitų teisėjų turimais darbo krūviais.</p>	<p>Planuojama neatsižvelgti.</p> <p><i>Pagrindimas.</i> Kartą per metus internete (ne teismų intranete) skelbiama teismų (ne teisėjų) nagrinėtų bylų statistika. Be to, kiekvienas atitinkamo teismo teisėjas gali patikrinti ne tik savo, bet ir kito tame pačiame teisme dirbančio kolegos gautų bylų kiekius pasinaudodamas Liteko funkcionalumais. Manytina, jog to visiškai pakanka tam, jog teisėjams būtų sudaryta galimybė matyti paskirtų bylų skaičių. Individualių teisėjų nagrinėjamų bylų sudėtingumo ir skaičiaus trumpu, pvz. mėnesio, laikotarpiu, skelbti netikslinga, nes tokia informacija, neįvertinus neskelbtinų asmens duomenų (atostogų, nedarbingumo, komandiruočių ir pan.), bus klaidinanti. Pažymėtina ir tai, kad vien tik gaunamų bylų skaičius neatspindi gaunamų bylų sudėtingumo, o tuo pačiu ir darbo krūvio. Be to, sudėtingumą nustatyti iš esmės nėra įmanoma, nes jis priklauso nuo daugelio faktorių: Pvz. byloje keliamų klausimų, reikalavimų skaičiaus, kaip dažnai dėl tokių klausimų buvo pasisakoma teismų praktikoje, teisėjo specializacijos, galų gale nuo paties teisėjo gebėjimų</p>

		ir asmeninių savybių (kai kurios bylos vienam lengvos, kitam sudėtingos). Tai perteklinis veiksmas, kuris pareikalautų papildomų darbuotojų darbo laiko sąnaudų, tačiau nesugeneruotų jokios realios naudos ir nepasiektų norimo rezultato.
8.	4.1.8. Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklėse reglamentuoti teisėjo ne pranešėjo pakeitimo kitu teisėju kriterijus, mažinant sprendimą priimančių asmenų diskreciją.	<p>Planuojama atsižvelgti.</p> <p>Apsvarsčius ir priėmus sprendimus dėl konkrečių šio siūlymo įgyvendinimo priemonių, planuojama keisti Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko 2019 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. V-125 patvirtintą Gaunamų dokumentų, baudžiamųjų, civilinių ir administracinių nusižengimų bylų valdymo ir paskirstymo teisėjams Vilniaus miesto apylinkės teisme tvarkos aprašą (tik tokiu atveju, jei atitinkami pakeitimai nebus padaryti Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių apraše, patvirtintame Teisėjų tarybos 2015 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. 13P-123-(7.1.2)).</p>
9.	4.1.9. Pakeičiant kolegijos narį sistemoje keitimą pagrįsti objektyviomis priežastimis, įrodančiomis tokio pakeitimo pagrįstumą.	<p>Planuojama atsižvelgti.</p> <p>Apsvarsčius ir priėmus sprendimus dėl konkrečių šio siūlymo įgyvendinimo priemonių, planuojama keisti Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko 2019 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. V-125 patvirtintą Gaunamų dokumentų, baudžiamųjų, civilinių ir administracinių nusižengimų bylų valdymo ir paskirstymo teisėjams Vilniaus miesto apylinkės teisme tvarkos aprašą (tik tokiu atveju, jei atitinkami pakeitimai nebus padaryti Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių apraše, patvirtintame Teisėjų tarybos 2015 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. 13P-123-(7.1.2)).</p>
10.	4.1.10. Jei bylas skirstantis asmuo netvirtina Modulio parinkto teisėjo, siekiant užtikrinti nuolatinę kolegijų sudėties stabilumą, kai bylos negali nagrinėti bent vienas iš teisėjo pranešėjo kolegijos narių, nurodyti, kuris nuolatinės kolegijos narių ir dėl kokių priežasčių negali nagrinėti bylos ir dėl to byla turi būti skiriama kitai kolegijai.	<p><i>Vilniaus miesto apylinkės (kaip pirmosios instancijos) teismui neaktualus pasiūlymas, kadangi pirmosios instancijos teisme nuolatinės teisėjų kolegijos nėra sudaromos.</i></p>
11.	4.1.11. Įsakymuose, nutartyse dėl teisėjų kolegijų sudarymo nurodyti kolegijų generavimo versijos Nr., kuri būtų pridėta kaip priedas.	<p>Planuojama atsižvelgti.</p> <p>Pažymima, jog Vilniaus miesto apylinkės teisme (kaip pirmosios instancijos teisme) teisėjų kolegijos sudaromos itin retai (tik vienetinais atvejais).</p>